

## La independència del País Valencià com a utopia



Autoria: Ricard Chulià  
 Títol: *País Valencià. Eixida d'emergència*  
 Editorial: Afers, Catarroja, 2024  
 247 pàgines

Quan jo era xiquet, trobava d'allò més normal anar amb la selecció espanyola en els tornejos de futbol. Recorde per exemple amb molta claredat la final de l'Eurocopa de 1984 que van perdre contra França després d'una errada inexplicable d'Arconada. A la final de l'Eurocopa d'Alemanya el 2024 anava instintivament amb Anglaterra, malgrat Bellingham. El nacionalisme espanyol a hores d'ara em sembla opressor, alié i gairebé insuportable. De la mateixa manera al viatge a Itàlia que vam fer el 1989 amb ocasió del nostre final de COU m'identificava sense massa problemes com a espanyol. Crec que feia el que fan molts encara hui sovint. Dins de l'estat espanyol em definia com a valencià. En creuar les fronteres, com a espanyol. La gran i la petita pàtria, la terreta i eixes coses. Hui em presente com a valencià (o alguna vegada com a català, quan no tinc ganes de fer més explicacions), sovint precisant l'assumpció de la meua espanyolitat feta per l'interlocutor. I és que eixa paraula, espanyol, per molt que diga el meu DNI, no m'identifica. Em produeix una certa estranyesa i alienitat aplicada a mi.

I és que com assenyala molt bé Ricard Chulià (Torrent, 1983) a *País Valencià. Eixida d'emergència* Espanya, a diferència fins i tot d'altres països centralistes, té molt clar el

que és pròpiament Espanya i el que és terra conquistada. La repassada que fa als presidents del govern és molt eloqüent en aquest sentit, però és evident que hi ha un model de país que no oblidarà ni un minut qui és completament espanyol i qui és assimilat, conquerit, administrat. En eixe sentit, recomane la lectura en paral·lel de *La unitat d'Espanya com a valor polític. Una arqueologia intel·lectual*, d'Antoni Simon, editat també per Afers, que planteja un relat genealògic d'Espanya de base castellana, amb successives reformulacions, i que va bandejar de manera implacable l'únic relat sòlid alternatiu, la proposta federalista de Pi i Margall.

La successió d'arguments que planteja Chulià és inapel·lable: des del corredor mediterrani –i l'Atlàntic– que han de passar per Madrid, a la xarxa de comunicacions absolutament radial (creixement radial, de fet en el cas del ferrocarril), la infrafinanciació, que ens fa ser una autonomia per davall del PIB i rebre menys del que aportem, les rodalies, les comunicacions des dels aeroports, el comportament de l'estat en el repartiment de les PAC agrícoles i les actuacions en contra de la nostra agricultura en el Parlament Europeu o la condemna estructural a la turistificació en el repartiment geogràfic de les funcions. I això, eixa percepció des de Madrid que a les terres conquistades cal oferir-les una fèrria administració extractiva colonial, no hi ha sobreactuació d'espanyolisme que ho compense. Els valencians i valencianes, com diria Maria José Català, som espanyols amb defecte, i bé que ens el fan pagar.

L'assaig de Ricard Chulià està molt ben escrit i resulta molt convincent. És àgilment polèmic, documentat, amb la capacitat d'oferir la dada adient en el moment adient, i va responent a les objeccions del lector a mesura que aquest va concebent-les. En eixe sentit, aquest llibre és un exercici retòric impecable; més encara: brillant.

I el que planteja és, en un primer moviment, que ser part d'Espanya és un mal negoci per al País Valencià i que sent un estat independent, amb els mateixos indicadors però amb la capacitat d'administrar els recursos propis, ens aniria molt millor. I va desfilant els motius i, francament, en llegir-los, semblen absolutament incontestables, perquè a més apelen a l'experiència del lector. És interessant a més com incorpora a les seues reflexions les comarques del sud, clau tal com les descriu per entendre el país, ben inserides en les seues dinàmiques i mancances.

La segona part, que funciona com a conclusió, defén la necessitat d'articular políticament un discurs més o menys obertament independentista. Posar la independència del País Valencià com a horitzó, com a utopia, com a significant flotant en el sentit de Laclau, i bastir a partir d'ella un projecte sòlid, el contrari a la liquèfacció actual que amaga fins i tot la condició nacionalista admetent així els termes de debat de l'adversari i dissolent l'especificitat del nacionalisme valencià.

És evident que no planteja la independència com un objectiu assolible a curt termini, però defén que cal endurir el discurs, fer pedagogia, enfrontar-se obertament al nacionalisme espanyol com a adversari i a partir d'ací consolidar una base electoral, nucli de la pervivència com a poble, però també a partir d'una sèrie de reivindicacions concretes que tenen a veure amb aquesta administració colonial que patim els valencians. Per moments, sembla que les dades li donen la raó. A Compromís li va anar millor en 2015 que en 2019, i més encara que en 2023. La mercadotècnica, la tecnologia retòrica dels polítics tan maquiavèlics com poregoses no semblen haver tingut massa èxit.

Crec que un llibre com aquest era necessari, i que hauria de sacsejar el camp polític nacionalista, o com a mínim, no sucursalista. És de veres que Espanya s'esforça no ja any rere any sinó segle rere segle a deixar ben clar que no es pot reformar ni repensar des de la perifèria i que els qui ho intentaren, fracassaren. Però també és de veres que el grau de nacionalització espanyola del poble valencià és molt alt. L'experiència amb la qual començava aquestes línies mostren que del nacionalisme banal espanyol se n'ix, però és el resultat d'un procés de reflexió personal arrelada a la vivència. Si més no, de vegades pense que és com esdevindre vegà, o abstermi, o deixar de comprar a Mercadona. No estic segur que ara per ara es pugui fer política de masses amb això, però és de veres que cal intentar-ho, encara que siga per moure el tauler, per mostrar altres alternatives, per fer-les visibles (en la mesura del possible, perquè la resposta de l'estat serà duríssima), per tensar la *pax hispanica* (*pax armada*, per altra banda) d'alienats, submisos i senyorets. Per somniar que els valencians podem ser altra cosa —ho hem sigut, hem tingut un estat propi fins i tot— que cambrers dels madrilenys.

Jesús Peris Llorca